Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII — **Reus Diumenje 10 de Abril de 1898** — **Núm. 3.519**

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas.
á provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. Academia Médich Farmacéutica de Barcelona.

Eficasment recomenada pera aumentar la llet á las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills durant lo temps de la láctancia.

Dipósit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

Resurrexit. Non est hic

No més llágrimas. La ressurrecció del Senyor es un fet consumat.

Novament en lo cel de la Humanitat hi brilla 'l Sol de la rahó y 'l de justicia.

Res ne resta d' aquella foscor en la inteligencia humana que feya despótich al potentós, esclau al humilt.

La seva sanch, generosament entregada pera la redempció de tots nosaltres, rentá la culpa del pecat, y assehoná pera la terra que fructifiquéssin ben aviat las llevors per Ell conreuhadas; las feridas ab que fou martiritzat son cos y que podian simbolisar totas nostras culpas, desapareixeren d' Ell ab la ressurrecció de la carn, deixantnos, per lo tant, nets de tota culpa.

Sols nos resta del Home-Deu lo dols recort: que cumplerta sa missió á la terra, s' ha enlayrat á son trono celestial, lluny del contagi de las miserias que en aquest mon, apesar de las sevas doctrinas, continuan desplegant sas alas, y deixant pera 'ls seus estimats deixebles la fatigosa tasca d' anar escampant y pregonant per totas las encontradas d' Orient y Occident la seva vinguda y llurs ideas de germanor y de pau.

Los esveradors trons y feréstechs llamps que ensordían é iluminavan l' espay á la seva mort y 'ls terratrémols de que anava acompanyada aquella tempesta, ab cap altra comparable, han vingut á esser substituhits per la més complerta tranqulitat del esperit, engalanantse tots los mons de la historia natural ab sos majors trajos, pera celebrar tan faust aconteixement; lo cel se vertí ab la transparencia del blau sense tacas; lo Sol lluheix ab son més explendor possible; l' aygua dels rius rellisca demunt tranquila corrent enmirallant en son sí lo blau del infinit; los mars retenen la impetuositat de sas ones pera que arribin ab dols remor á la platja que besan respectuosament; la natura s' hermoseja en son millor trajo de primavera; los aucellets refilan sos més melódichs cants, y l' home 's descubreix ceremoniosament al saber per boca de la Verge, que son estimadíssim Fill, Jesucrist, «Ha ressucitat. No está aquí».

En lo sepulcre ahont s' aguardava son cos diví, no més hi queda 'l llensol ab que estava embolcallat, y la «varonica» en que hi quedava llur imatge.

Los soldats que vigilaban l' inanimat cos de Nostre Senyor, no saben esplicar lo ocorregut durant la nit pessada. Un somni que no van peguer resistir los privá que cumplissin fidelment l' encomanda que se 'ls hi havía fet, y cuatre soldats adormits son ben poca cosa pera testimoniar en contra del fet consumat de la Resurrecció.

F. C. E.

Justicia pura

Hi ha coincidencias que son evidentment providencials. Son com revelacions que confortan l' esperit fentli entreveure, en lo que passá als pobles, lo bras d' una Justicia divina que vetlla pera esmenar las faltas y castigar terriblement los abusos, los atropells y las hipocresías d' aquells que fan mal ús de la forsa y de la influencia que dona la representació de la Justicia humana. Son raig de llum clara y vivificadora que 'l Criador envía pera combatre la fosca de las tenebras de la desesperació. Convé férloshi pas, ferlos veure perque arribin á tethom y serveixin de consoladora esperansa pera 'ls oprimits y de corrector escarment pera 'ls opressors.

Fa uns quants días m' estava llegint los abusos y atropells de que, per part dels quins manan y 'ls seus servidors, havían sigut víctimas mols electors en distints punts d' Espanya, y sobretot á Berga y á Bilbao.

De las narracions ne vessava la bruticia, y 'l desvergonyiment ab que aquesta s' escampava feya óyts y llástima á la vegada: óyts, per la esquerositat exposada á la vista; llástima, perque posava al ayre, á la llum un mal terrible: la gangrena apoderada ja de casi tot l' organisme social espanyol.

Ab fástich vaig deixar lo diari y, maquinalment, més pera distréurem que no pera sapiguer res de nou, ne vaig agafar un altre. Era un número del «Brusi» un xich atrassat. Al etzar, giro un parell ó tres de fulls y la vista se fixa en lo nom d' en Mañé y Flaquer que tancava un dels seus articles dominicals.

No puch pas explicar com se produhí, pero lo cert es que una impresió de tristesa fonda y extranya se va apoderar de mon esperit.

Pobre Mañé—me deya á mi mateix—tant malalt y tant vell y haver de consumirse contemplant desde sa casa com carrers, plassas y llochs públichs van omplintse cada día més de la insana mascarada d' honras mercenarias, inteligencias de suro, carácters de cartró y dignitats d' encant, que van corrompent lo poble y empenyent lo país cap á la perdició, sense que ell, malalt y vell, pugui fer altra cosa que sentirse impotent devant la empenta de la torrentada.

¿Com s' ho podía figurar en Mañé y Flaquer vinticinch anys endarrera? Alashoras que ell treballava tant, se donava tanta pena perque la Restauració, la monarquía borbónica, recobrés lo prestigi que avans havía perdut, perqué 's consolidés aglebant la sanch y curant las feridas que al país havían obert los sotrachs y capgirells de la revelució y la república. En Mañé y Flaquer no pensava en res més, no vo'ía altra cosa que conseguir que 'l trono fos cada dia més ferm. Pera lograr aixó no hi hagué res que fes por, res, per molt relliscós que fos, que no 's considerés lícit. A tots los obstacles se posá preu, se mercadejá ab tots. ¡Be ho sab lo senyor Mañé!

D' aquella pols n' han eixit lo fanch y 'l llot d' are. Y n' ha eixit lo trono ab los petjes malmesos, rosegats fins al cor per los corchs que ab ell y d' ell viuhen.

Pobre senyor Mañé! Haver gosat de tantíssima influencia entre 'ls homes més influyents de la Restauració; haver portat tants anys la batuta de las classes conservadoras de Catalunya pera venir á parar ab ellas y ab las demés classes á la descomposició y desori presents..... Es ben trist, ben desgraciat, es terrible de debó.

Pobre Mañé y Flaquer!

Quina responsabilitat devant las vinentes generacions y, sobretot, devant de Deu!

Capficat ab aqueixas reflexions, hauría segurament tardat en sortirne si un cop sech donat á la porta no me 'n hagués distret.

Quí hi ha? vaig respondre posant lo «Diario de Barcelona» demunt de la taula.

Una carta, digué tot donántmela 'l minyó que havía trucat.

A fé me va alegrar. Desitjava sortir del mar de cavilacions en que 'm trobava ficat. Vaig obrir la carta, y al veure la firma del amich C. que aquells días era á Madrid, vaig empéndren la lectura en verdader carinyo. Semblava anar tot bé y de la millor manera que 'm convenía donat l' estat de mon esperit en aquells moments. Pero al arribar al darrer apartat, trobo que 'm parla d' en Romero Robledo; que 's belluga molt y está més disgustat; que havía posat unas candidaturas de generals fetas una broma; que ha tingut—mon—amich—ocasió de véurel y que li sembla que l' infelís encara no está lliurat del mal lleig que li está fent malhé la cara. Fins aquí l' amich C...—Eu acabat lo d' ell va comensar lo meu.

Quín sufriment ha d' ésser lo d' en Romero Robledo!—estava jo pensant. Ell, l' home de la broma, de las *giras* y de las *juergas*, lo galant home de la flamenquería, 'l *barbian* de la terra alegre, forsat á estar trist y á doblegarse fins á plorar com una criatura en brassos del embaixador espanyol á París, en son camí cap á Berlín ahont anava á que li fessin la operació!

Pobre Romero Robledo! Home á qui ahir res empatxava, res aturdía; avuy res sab; res pot fer contra 'l mal que 'l mortifica, que l' aturdeix sense pietat.

Quan parla ab los pochs amichs que li quedan, prou ho nota que no 'l miran, que no se li acostan com avans ho feyan; be ho endevina per que, que fins los fa mitja por lo mal que porta á sobre y 'l flagella.

Y ha d' anar, l' infelís, vivint ab son mal, acompanyat, l' home, d' uns companys que li fugen, y malehit, lo polítich, de tot un poble á qui l' exemple dels fets de sa vida han contribuhit en gran manera á pervertir y á enfonzar en l' ábim d' oprobi é impotencia en que presentment se troba.

Quanta pena per un home! .. Aixís pensant, vaig sentir necessitat de deixarlo, d' apartar d' ell lo meu

pensament y ho vaig lograr triant, pera llegir, un llibret alemany que guardo del temps en que jo estudiava á Hannover. Es un bon company pera entretenirshi perque defecta instruhint.

Una volta obert, va presentársem una llissó del temps d' en Felip II, rey d' Espanya. Comensa recordant que aquest rey heretá la major part d' Estats ó terras que tenía son pare l' emperador Carlos V. Segueix esplicant los abusos, atropells y salvatjadas que per ordre y en nom y representació seus cometé 'l Duch d' Alba als Paíssos Baixos; la menció del seu intent de pendre y d' aniquilar á tots los protestants d' Inglaterra ab la forsa de la escuadra «Invencible»; célebre perque resultá humiliada y destruhida sense haver sigut combatuda per cap enemich de la terra; recorda las moltas naus espanyolas que venint carregadas de plata d' América foren apressadas per barcos inglesos y holandesos; contra 'ls milions que, á pesar de la grossa penuría del Estat, foren gastats en la construcció del «Escorial» y acaba posant de relleu la malaltía llarga y horrible que sufrí Felip II avans no morí. La gangrena se li menjava 'l cos en vida, de las fatigosas llagas se 'n exhalava una fetor tant repugnant que feya apartar á sos mateixos servidors. Prou se feu portar al «Escorial» creyent aixís mereixer millor la misericordia Divina; tot fou en vá! Ni las riquesas que allí entraren ni las pregarías que d' allí sortiren, varen minvar son torment.

Pobre Felip II de tant sufrir, cridava, 's retorsía; sempre 's moría pero may afinava. Lo mal l' anava resegant, fentli passar una agonía que no volgué portarli la mort fins haverlo fet patir molt temps horrorosament.. No cal dir si després d' haver acabat la lectura de la malhaurada vida d' En Felip II, desitjaría jo trobar alguna altra historia que m' impresionès millor. Per aixó vaig cambiar lo llibre alemany per una historia que m' impresionés millor. Per aixó vaig cambiar lo llibre alemany per una historia de Roma inglesa. La vaig obrir y la plana de la dreta portava; Regnat d' Octavi August. Llegía ab gust fins que arribà un punt ahont s' historiavan los fets més culminants d' Herodes rey de Judea. Allí 's describía lo que era aquell rey. Rey de nom, pero de fet un criat, un executor, aixís com un butxí destinat à vetllar pera la seguretat del Cesar en primer lloch, per lá de la dominació romana en segon terme y al últim per la de sa propia persona, tenint per aixó carta blanca, facultats omnimodas que ell empleá abusantne escandalosa y crimi- [illegible] Pera assegurarse y conservar lo poder feu matar prop parents, amichs y fins molts de qui no més sabía que erán richs y de posició, ab lo qual ne tenia prou pera temer que poguessen convertirse en rivals seus. La més grossa de totas las sevas barbaritats va ser la matansa dels primogénits, coneguda per Degollació dels ignoscents.

Vingué son acabament y fou espantosament exemplar. Lo cacich absolut, lo butxí del poble juheu fou ferit per lo llamp d' una malaltía de llarga durada; l' atormentavan dolors terribles, cuchs formiguejavan per las llagas pestilents que cubrían son cos y cap remey servía pera aminorar sas penas. Y plorava, y 's planyía, 's desesperava y vivia de rabia. Pero indiferent; ni 'l desespero ni 'ls planys posavan terme à sos sufriments; no acabavan sa condempnada existencia.

Pobre Herodes! A la fí, després de molts dias d' horrorós martiri, hagué de deixar la vida sol y vern, aburrit dels bons y abandonat dels brétols á qui sols l' incentiu de la disbauixa havía fet companys y servils aduladors seus!... A aqueix punt, no vaig poguer seguir llegint. Una tristesa inexplicable 'm feu estar un bon rato ab la vista vagant sobre 'ls dits mentres anavan girant fulls cap al comensament del llibre, com si hi cerquessin los grans temps, y ab ells los homes de las grans virtuts y dels grans fets romans.

Més, no entench com, altra vegada vaig fixarme en lo comensament d' un capítol ahont s' hi llegía: Sila y Cresso.

Mitj de mala gana y mitj curiós, vaig tenir un instant la vista clavada sobre 'ls dos noms, fins que, casi sense donármen compte, se n' aná recorrent la descripció dels atropells, vexacions y cástichs monstruosos de que Sila, després de mort son rival Mario, feu víctima à aquells compatricis seus que havían sigut partidaris d' aquest. Una vegada, encegat per l' esperit de venjansa, ne va fer tancar, d' aquestos, dotze mil en lo Circo y allí maná assessinarlos á tots. Aprop mateix del Circo hi havían reunits los senaders, los cuals, alarmats per lo soroll dels cops de sabre y per los crits esgarrifosos dels ferits, varen demanar à Sila: que era alló?—Oh! res, va respondrer, faig castigar uns quants revoltosos.

Algun temps després lo tirá fou atacat d' una malaltía llarga y molt rara. Las carns se li pudrían y criavan bestiolas que 'l van anar martiritzant fins que afiná... Aqueixa malaltía d' en Sila, tant semblant á las demés que avans havía trobat, va ferme tancar lo llibre pera no llegir més. Estava en un estat d' esperit que no sabría com expressarlo. Lo llegit me giravoltava 'l cervell y 'm sugería una pila de reflexions enllassadas ab comparacions tant justas que 'm feren exclamar;

Fássis, Senyor, la vostra voluntat...

FERRÁN ALSINA.

Urgellesa

Qui ha vist lo plá d' Urgell trenta anys endarrera y 'l veu ara, no l' ha de pas coneixer. Avans era un herm rónech y tot ell un país insaluble, avuy es gemat oassis ahont tot respira vida.

Al Canal que porta 'l títul del país se deu lo miracle.

Linyola era avans de baixar lo Canal una població trista y solitaria. La generació passada no trevallant d' un bon tros tan com ara, patía molt més y se li feya més pesat. Tenía d' anar á buscar l' aygua pels usos doméstichs, al riu Segre distant tres horas de la vila; als animals se 'ls abeurava en uns pous d' aygua crua que hi havía al Poal, poblet situat á cinch quarts d' hora.

Avuy ab lo Canal, tot ha cambiat. S' ha acabat gracias á Deu aquell temps en que moltas personas tenían que emigrar á las Castellas, donant las terras als vehins que 'n volían pera que 'ls paguessin las contribucions, tot, en espera de mellors temps.

S' ha acabat mercés al Canal, lo temps aquell en que ab prou feynas un podía menjar un trist bossí de pá de ségol, moltas vegadas d' ordi y encara gracias; aquell temps que quan venían inundacions ò *rubinadas* que feyan náixer bledas pels camps, se menjavan amanidas solzament ab sal.

Avuy veyém propietari al boveret que ja als nou anys llaurava com una bona junta y quedava durant la setmana pasturant als bous y fent vida vegetativa, alimentantse ab uns quants panets de farina d' *ordiós* moltas vegadas florits y una dotzena d' arengadas cruas, essent llur ropatje, una groixuda camisa de cánam, uns pentalonets de salgats, un bensill per fayxa y un mocador saragossá al cap.

[illegible] totas las inclemencias.

Tenía que trepitjar la sofocant plana caldejada per 38 y 40° d' un sol que tot ho cremava y allí sense un arbre que l' amparés, descals y espitragat passava 'ls dias.

Si venía un temporal, no trobava una mala barraca que 'l resguardés dels trons, pedra y aygua. Aqueixa aygua es la que li rentava la cara, mida higiénica que sols llavors podía usar, enmirallantse en un clotet d' aygua.

Avuy al Urgell gracias á D. Domingo Cardenal que ha creuhat d' aygua tot lo país, veuhen sos trevalls coronats per l' éxit y veuhen per lo tant aumentar sos patrimonis.

Avuy al Urgell s' hi cull en abundancia oli, ví, grans y aufals. Avuy que ja no 's coneix l' escassetat de l' aygua per arreu s' instalan fonts públicas y pesan (¡oh misteris del progrés!) iluminació eléctrica en molts poblets ahont haurían tractat de visionari al que 'ls hagués vaticinat semblants avensos.

Y las vessanas d' aquells temps son las que avuy se pagan á Linyola à 3000 pessetas per hectárea. Avuy que está l' Urgell en un estat floreixent á més no poguer y que ofereix un bonich pervindre, sembla mentida que son terrer no tinga més solicitants ja que molts diners que van à parar á las societats bancarias que ab prou feynas reportan beneficis á sos imposants, empleats en moltas partidas d' aquest y altres pobles está donant un producte líquit d' un 10 per 100, donchs si no hi ha cap capital mes estable que l' empleat en la propietat rústica, en nostras fondaladas arriba al grau màxim, tota vegada que estém rodejats de carreteras y molts altres importants y fácils medis de comunicació.

Tot gracias al Canal! Tot gracias à D. Domingo (com li diu lo país) que pera completar la seva obra té lo projecte de construhir un sub-canal que prenent las aygues del Noguera-Parallesa escampi per l' Urgell ab més abundancia, lo benéfich element que com sava vivificadora ha omplert de vida l' anémich Urgell de mitjans de sigle.

JOSEPH TARRAGÓ Y GILABERT.

Linyola, Mars, 98.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 9 d' Abril de 1898
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	762 763	84 82	'	3'7	Ras	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. . . 30 Sombra 19	7	13 16	S S.	Cumul	0'2 0 2

Ahir á la nit s' obrí una nova botiga en lo carrer Major, que per cert causà molt bon efecte á totas las personas que encerteren tranzitar per dita concorreguda vía, per la calitat dels articles que en ella s' hi expendeixen y la manera artística en que estavan colocats.

Nos referím, já ho haurán endevinat los nostres lectors, á la botiga que l' entés horticultor, jardiner, nostre amich D. Pere Marsal ha obert en la casa número 11, á fi de donar mes facilitats al públich pera adquirir tota classe de plantas y arbres d' adorno y fruyters y de despertar més lo gust á aquest important ram de la agricultura.

En la botiga hi havía exposadas una varietat de plantas, com á mostra de las que te en son criader del Passeig de Misericordía, no faltanthi las que produheixen las més preuhadas flors, ni mostras de las bonicas paneras pera colocarlashi y tots los articles rústichs propis de jardins.

Lo Sr. Marsal ha tingut, á nostre entendre, una bona idea al realisar aquesta empresa, puig donadas las distancias á que han d' estar emplassats los criaderos d' horticultura y floricultdra del centre de la població, será una gran comeditat pera 'ls compradors lo tenir en lloch tan céntrich un establiment, que es sucursal del acreditat criadero del Sr. Marsal, pera verificar los encárrechs y compras directas.

—

Cridada per la Comissió que te 'l projecte de reorganisar la antiga societat de Cassadors, avuy á las 4 de la tarde, tindrá lloch en l' entressol de la casa que ocupa lo Café d' Espanya, una reunió á la que hi poden concorrer tots los aficionats al «sport» cinegétich, al objecte de donar compte dels bons desitjs que animan á la majoría de cassadors de fomentar la afició en nostra ciutat al mentat «sport».

—

Per carta arribada de Cuba sabém que ha mort á aquella antilla lo soldat Francisco Balcells Bofarull, fill d' aquesta ciutat, en la que hi comptava ab molts amichs.

Lo malhaurat jove no ha tingut la sort de que fos lo plom enemich quí tallés lo fil de la seva vida, sino aquell insá clima que tantas baixas ocasiona al exércit espanyol d' operacions.

Rebi son desconsolat pare D. Joseph Balcells, cafeter de la societat «El Olimpo» y demés familia la expressió de nostre pésam per la desgracia que 'ls afligeix.

—

Una comissió de cassadors hâ passat per nostra imprempta á pregar als diaris fessim constar que veurían ab gust que s' aplassés pera la nit la reunió de que parlém en altre suelto, per mes que estarán conformes ab los acorts que 's prenguessin en la mateixa, á la que no hi podrán concorre per trobarse á Salou.

—

Lo Teatro Catalá de Barcelona, que es també periódich polítich, quin darrer número no hem rebut, dedica son article de fondo á «Las eleccions» y á jutjar per la numeració del mateix, fa veure que 'n vindrán d' altres. Nos esperém á que hagi acabat sa *noble* y *patriótica* tasca pera manifestarli las impresions que 'l malaguanyat trevall nos haurà causat, ja que nos permetém creurer que nostres valents companys de la capital del Primpcipat no cambiarán de conducta de la seguida de molt temps á aquesta part, ab aquella publicació.

—

Ab motiu de la festivitat d' avuy, las societats «El Alba», «La Palma» y «Centro Republicano Histórico», tenen organisat pera la nit llubits balls en sos respectius salons que serán amenisats per las bandas «Juventud Reusense», del «Centro de Lectura» y la que dirigeix lo Sr. Camprubí, respectivament.

En la «Juventud Reusense» hi haurá funció á cárrech dels aficionats acabant també ab un ball.

—

La casa editorial de Barcelona de D. Salvador Manero Bayerri nos ha enviat lo segon cuadern de la «Historia de la marina de guerra española desde sus origenes hasta nuestros dias», escrita per D. Emili J. Orellana, quin cuadern està á la venda à 10 céntims.

—

En las vehinas platjas de Salou, aquesta tarde hi tindrá lloch la inauguració del tiro de colom. La empresa del Tranvía económich al objecte de facilitar lo viatje als aficionats, ha disposat que sortís un tren á dos cuarts de tres de la tarde y ha rebaixat á dos rals lo viatje d' anada y tornada.

—

La societat «La Palma», nos prega fem constar que, al cartell de convocatoria, publicat per la prempsa local, del certámen literari humorístich organisat per dita societat, hi ha que afegir un premi, rebut de la humorística «Colla dels 13», d' aquesta ciutat, consistent en: «Unas artísticas graellas, de plata, al autor de la poesía que ab mes salero canti las excelencias d' una costella ab salsa, á la graella».

—

Per referirse al famós monastir de Montserrat, símbol de la patria catalana, traduhím d' un diari de Manresa:

«Aprofitant la explendidés del dia, foren innumerables los cortants de la provincia que comparegueren ahir al históric Monastir de Montserrat, ávits de fortalirse en sa fé religiosa postrantse als peus de la excelsa Patrona de Catalunya y de recrear son esperit en la contemplació del magnífich panorama que ofereixen las típicas montanyas orgull de nostra regió.

Apart dels cortants, foren en gran número los fidels que acudiren á aquell punt aprofitant las festas de Setmana Santa, essent per tal motiu extraordinaria la animació que regnava en lo venerat Monastir.

—

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 1205'98 pessetas.

Crónica Relligiosa

EXERCICI DEL VIA-CRUCIS

Los sentiments catóIichs de nostra ciutat quedaren ben de manifest en aquest relligiós acte portat á cap á las sis del matí del dia del Divendres Sant, sense 'l més insignificant y petit incident desagradable, després de molts anys, tants que no ho recorda la nostra memoria, en la vía pública, en los erms terrenos de devant del Sant Hospital, situats entre la carretera y camí vehinal d' Alcolea y Aleixar y 'l Passeig de Sunyer y darreras de las casas del carrer de Sant Elías.

L' hora escullida, per cert bastant molesta, no era garantía segura de que al Via-Crucis hi assistís aquell gran número de fidels que obligá á que fossin tres sacerdots los qui s' encarreguessin de rescitar las estacions: pero en cambi la matinada ab que nos feu sa presentació 'l nou dia, mes que pera un divendres de Passió, corresponía á un dissapte de Gloria, donchs pot dirse que 'l Sol s' olvidá de lo que recordava aquell acte, pera contemplar à tanta dama y senyoretas com doblegavan sas gallardas y esbeltas cinturas y posavan sos aclavellinats llavis en aquell pis que venía á substituhir la via de la Amargura de Jerutzalém y admirarse de que tanta gent pogués deixar lo confort del llit á aquella hora pera cumplir ab una de las prácticas de la Iglesia, lluhint ab tot son explendor y escalfant ab lo calor de sos raigs, lo suau oreig que regnava, débil fins l' extrém de no gronxar las fullas que comensan á estentar los arbres.

Ab tota puntualitat se posá en marxa la mística comitiva, obrint lo pas sis soldats romans (armats) manats pel Capitá y seguidament venía conduhit en una carrossa per cuatre cucurullas lo Nasareth que 's custodía en la Parroquía de Sant Francesch, salvat del foch d' una manera mariculosa á l' any 35 per uns devots que 'l guardaren en sa casa, fins que 's fundá la nova Iglesia de Sant Francesch, y un llarch acompanyament de donas quin número 's feya ascendir á unas trescentas, sent boy moltas més las que formant un cordó á lo llarch del curs que havía de seguir, las que contemplavan son pas.

Quatre individuos de la guardia municipal que ánavan al costat del Nasareth, era tota la forsa armada que intervingué en aquest acte, y encara hi resultaren de massa, puig que cap fet necessitá la seva intervenció, lo que prova que 'l respecte al próxim en nostra culta població, es una de las virtuts que no esgatimá 'l practicar.

***

Las professons de las 12 del mitjdía y 3 de la tarde del mateix dia pera portar lo Sant Cristo de la Sanch á la Parroquia de Sant Pere y retornarlo á la de la Sanch, no resultaren tan lluhidas com en anys anteriors.

***

Las funcions relligiosas que ab la solemnitat de ritual se celebraren en totas las Iglesias se vegeren molt concorregudas, fentse difícil en totas ellas, fins as de nau mes espayosa, lo poguerhi ni tan sols entrar degut á la aglomeració de devots, principalment en la de la Agonía de la parroquia de Sant Pere y en la de María desolada de la de Sant Francesch.

SECCIÓ OFICIAL

EDICTE

(*Art. 12 de la lley*)

Don Joseph María Borrás Sardá Alcalde President del Ajuntament d' aquesta ciutat.

Faig sapiguer: Que ficsadas en aquest dia al públich, en los llochs de costúm, las llistas de que tracta l' art. 12 de la lley de 26 de Juny de 1890, la Junta municipal del cens electoral se reunirá en sessió pública lo dia 20 del corrent mes, à las vuyt del matí, en la Sala de Sessions d' aquest Ajuntament, pera escoltar quantas reclamacions se fassin sobre dxclusions, inclusions ó rectificacions, per sos individuos ó per qualsevol altre vehí, admetent los documents, y no altra prova, que 's presentin pera justificar ditas reclamacions y cumpliat ab los domés requisits prescrits per l' article 13 de la propia lley.

Donat en la ciutat de Reus á 10 d' Abril de 1898.
Joseph M. Borrás.

—

Registre civil

dels dias 7 y 8 de Abril de 1898

Naixements

N. Martorell Casas, de Baptista y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joán Arnau Aguilá, 5 anys, Sant Libori, 26.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Pascua de Ressurrecció.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos cuarts de vuyt del matí tindrá lloch la comunió general en Ntra, Sra. del Carme, y á las 5 de la tarde la funció mensual ab Exposició de sa Divina Majestat, aplicantse antes d' ella la Indulgencia Plenaria dels Dolors. Al dimars á dos cuarts de 7 de la tarde s' aplicará la del Carme y seguirá la funció de S. Antoni.

Sant de demá.—Sant Lleó.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	56·57	Filipinas	‘
Exterior	69·30	Aduanas	86'75
Amortisable	‘	Cubas 1886	78‘
Fransas	19·45	Cubas 1890	65‘
Norts	21·80	Obs. 6 0|0 Fransa	70'50
Exterior París	48·37	Obs. 3 0|0 »	37·37

GIROS

París	43·25	Londres	36'28

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

—

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	56'90	Cubas del 86	77·87
Exterior	69'25	Cubas del 90	64·87
Colonial	‘	Aduanas	87‘
Norts	21'80	Oblg. 5 p 0/0 Almansa	75'50
Fransas	19·45	Id. 3 p 0/0 Fransa	37·50
Filipinas	‘		

PARÍS

Exterior	48'37	Norts	‘

GIROS

París	43'25	Londres	36'28

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de menedas d' or de tots los paissos.

—

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 7

De Bilbao y esc. en 26 dias v. «Cifuentes», de 446 ts., ab efectes, consignat als Srs. Fills de B. Lopez.

De Liverpool y esc. en 19 dias v. «Cecilia», de 956 ts., consignat á D. Modest Fénech.

De Génova y esc. en 7 dias v. «Martos», de 1046 ts., ab varis efectes.

De Port-Vendres en 2 dias pail. francés «Anna», de 76 ts., ab bocoys buyts, consignat á D. Anton Mariné.

Despatxadas

Pera Barcelona v. «Cifuentes», ab tránzit.
Pera Màlaga y esc. v. «Martos», ab carga general.
Pera Liverpool y esc. v. «Cecilia», ab ví.

Barcos á la carga

Dilluns 11

Pera Liverpool vapor «Georgián» consignataris senyors Mac-Andrews y C.ª

Pera Marsella y Génova vapor «Játiva», que despatxa don Antón Más.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuhen desvaneixers.

Cap remey, ja sía untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats médicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que **la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich**, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs los que saben colocarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniantho aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omopláticbs pera evitar lo carrégament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obessitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles é Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 9.

Los embaixadors y ministres de las grans potencias han concretat sa gestió decissiva pera lograr l' armistici á Cuba.

Han declarat unánims á nostre ministre d' Estat que si se susprenían las hostilitats s' arribaría à la ansiada pau.

Citaren exemples de situacions semblants pera deduhir que en res afectaría l' honor d' Espanya.

Lo ministre d' Estat, després d' haver rebut la comunicació colectiva de las potencias, anà à conferenciar ab lo President del Consell.

Notificá desseguida personalment lo que succehía al ministre de la Guerra y á la Regent.

Mentrestant foren cridats los ministres al despaig d' Estat, y, reunits en Consell, acordaren concedir l' armistici á Cuba pera un plasso de cinch ó sis dias com máxim.

Fa la salvetat lo Gobern de que si resulta ineficás la suspensió d' hostilitats, se reanudarán inmediatament las operacions contra 'ls rebeldes.

—Pera cumplimentar l' armistici, acordá 'l Consell enviar per lo cable plenas facultats al Gobernador General de Cuba.

Lo general Blanco ficsará, de conseqüent, lo comens y l' acabament del plasso en que estarán en suspens las hostilitats, aixís com las condicions de la suspensió.

Pera aquesta concessió queda feta la salvetat de que, si durant l' armistici lo gobern dels Estats Units permet la repetició de las anteriors disposicions contra Espanya, allavors tindrían que háureselas ab las potencias.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y ercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m.(per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

La Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	9'30 m.
De id. directe	10'30 t.
De id. id.	1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaragoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Pera id. id. id (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2 "
«Costums típicas», per id.	2 "
«Alcover», monografía, per id.	4 "
«Poesías», per Manel Marinel-lo,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinte Verdaguer,	4 "
«Lo Pí de las tres brancas», per id.	2 "
«L' Aglenya», per Ramon Masifern.	4 "
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2 "
«Avant pél mon», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Croniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesías», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias	8 "
«Montalba», per Bosch de la Trinxeria,	12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "
«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12 "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12 "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Massaveu,	12 "
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8 "

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.

«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:

«Sant Ramón»,	2 rals.
«Plany»,	2 "
«El Macoudis», per Brunet y Bellet,	4 "

SECCIO CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall,	4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe.	12 "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer.	2 "

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Además están á la venda diferentas obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Abril de 1898

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Abril directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnifich y ràpit vapor francés

Espagne

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors franceses

lo dia 11 de Abril lo vapor «Aquitaine»
lo dia » »

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., netejan de mucositats l' aparato respiratori tan sols prenentne un al anarsen á dormir y altre á la matinada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus **Farmacia de Serra** Arrabal Santa Anna, 86.

Preu de la capsa 6 rals.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS **ELEVADORES** DE **TODOS** SISTEMAS

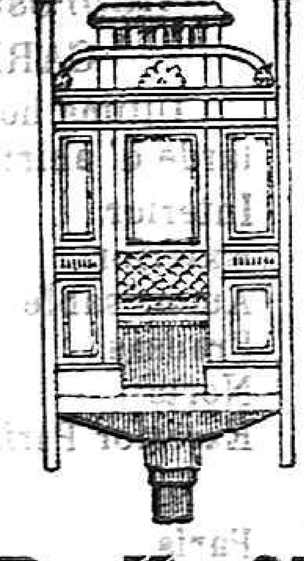

MÓVIDOS **POR MOTOR** DE Vapor, de Gas Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

PURIFIQUE Vd

EL AIRE quemando **PAPEL DE ARMENIA**

El mejor de los DESINFECTANTES

En interés de los enfermos y personas que les cuidan, los médicos recomiendan purificar el aire quemando

PAPEL DE ARMENIA

Venta: Farmacias, Droguerías y Perfumerías
POR MAYOR: CEBRIAN Y C.ª — BARCELONA